

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2023/1951,**annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,****joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä puhtaan ilmailun yhteisyrityksen (ennen 30 päivää marraskuuta 2021 Clean Sky 2 -yhteisyrittys) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021**

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä puhtaan ilmailun yhteisyrityksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,
 - ottaa huomioon liikenne- ja matkailuvaliokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0078/2023),
- A. ottaa huomioon, että Clean Sky -yhteisyrittys perustettiin joulukuussa 2007 seitsemännen tutkimuksen puiteohjelman yhteyteen kymmeneksi vuodeksi ilmailualan yhteisen teknologia-aloitteen toteuttamiseksi (Clean Sky 1); ottaa huomioon, että toukokuussa 2014 neuvosto jatkoi yhteisyrityksen elinkaarta Horisontti 2020 -puiteohjelmassa ajanjaksoksi, joka päättyy 31. joulukuuta 2024 (Clean Sky 2);
- B. toteaa, että neuvosto hyväksyi marraskuussa 2021 asetuksen (EU) 2021/2085⁽¹⁾ (perussäädös), jolla perustettiin puhtaan ilmailun yhteisyrittys Clean Sky 2:n tilalle Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteyteen kaudeksi, joka päättyy 31. joulukuuta 2031;
- C. ottaa huomioon, että puhtaan ilmailun yhteisyrittys on julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, jonka tavoitteena on siirtää ilmailu kohti kestäväää ja ilmastoneutraalia tulevaisuutta;
- D. ottaa huomioon, että sen perustajaosakkaita ovat komission edustama unioni ja ilmailualan organisaatiot, jotka ovat sitoutuneet luomaan uuden luotettavia ja ilmastoneutraaleja ilmailujärjestelmiä koskevan maailmanlaajuisen standardin;
- E. ottaa huomioon, että yhteisyritykselle hallinnollisten ja toimintamenojen kattamiseksi myönnettävä unionin rahoitusosuus, ETA-määrärahat mukaan luettuina, on enintään 1,7 miljardia euroa, josta enintään 39,223 miljoonaa euroa voidaan osoittaa hallintomenoihin; ottaa huomioon, että yhteisyrityksen muut osakkaat kuin unioni suorittavat – tai huolehtivat siitä, että niiden osakkuus- tai sidosyhteisöt suorittavat – kymmenen vuoden ajanjaksona rahoitusosuuden, joka on yhteensä vähintään 2,4 miljardia euroa, ja että tästä määrästä enintään 39,223 miljoonaa euroa voidaan osoittaa hallintomenoihin;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan yhteisyrityksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2021 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot yhteisyrityksen taloudellisesta asemasta 31. joulukuuta 2021 sekä sen toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta yhteisyrityksen varainhoitosääntöjen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti ja että tilien perustana olevat toimet olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);
2. toteaa, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa asetetaan yhteisyritykselle kunnianhimoisia tavoitteita, jotka voidaan saavuttaa vain, jos suunnitellaan ja toteutetaan tehokkaita ratkaisuja, joilla puututaan sisäisen valvonnan järjestelmien puutteisiin ja valmistaudutaan tuleviin haasteisiin, jotka johtuvat lisääntyneestä vastuusta esimerkiksi henkilöstöhallinnossa ja henkilöresurssien suunnittelussa; huomauttaa tässä yhteydessä, että erityisen monimutkaiset ja vaivalloiset laskelmat ja raportointivaatimukset muodostavat merkittävän virheriskin, ja kehottaa siksi selvittämään mahdollisuuksia yksinkertaistamiseen aina kun se on mahdollista ja nykyisen oikeudellisen kehityksen mukaista;

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EU) 2021/2085, annettu 19 päivänä marraskuuta 2021, Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritysten perustamisesta sekä asetusten (EY) N:o 219/2007, (EU) N:o 557/2014, (EU) N:o 558/2014, (EU) N:o 559/2014, (EU) N:o 560/2014, (EU) N:o 561/2014 ja (EU) N:o 642/2014 kumoamisesta (EUVL L 427, 30.11.2021, s. 17).

3. panee merkille, että yhteisyrityksen vuoden 2021 lopullinen käytettävissä oleva talousarvio, mukaan lukien talousarvion uudelleen otetut edeltävien vuosien käyttämättömät määrärahat, käyttötarkoitukseensa sidotut tulot ja seuraavalle vuodelle uudelleen kohdennetut määrärahat, sisälsi 182,6 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 189,9 miljoonaa euroa maksumäärärahoja;
4. ymmärtää, että covid-19-pandemian aiheuttama tilanne vaikutti talousarvion toteutukseen erityisesti hallintomenoja koskevien maksumäärärahojen osalta ja että siitä huolimatta yhteisyrityksen maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste vuonna 2021 oli 99,6 prosenttia (lukuun ottamatta käyttämättä jääneitä määrärahoja, joita ei tarvittu kyseisenä vuotena) ja käytettävissä olleiden maksumäärärahojen käyttöaste 82,3 prosenttia (lukuun ottamatta vuoden 2021 käyttämättä jääneitä 22,9 miljoonan euron määrärahoja) ja että käyttöaste olisi 56,3 prosenttia, jos käyttämättä jääneet määrärahat lasketaan mukaan maksumäärärahojen kokonaismäärään;
5. panee merkille, että vuoden 2021 lopussa yhteisyritys oli sitonut lähes kokonaan EU:n 1 716 miljoonan euron enimmäisrahoitusosuuden, joka koski Horisontti 2020 -puiteohjelmassa allekirjoitettuja avustus sopimuksia; panee merkille, että tästä määrästä noin 273 miljoonaa euroa eli 16 prosenttia jää maksettavaksi tulevina vuosina; panee lisäksi merkille, että yksityiset osakkaat ovat antaneet oikeudellisen sitoumuksen 2 113,8 miljoonan euron luontoissuorituksista;
6. korostaa, että yhteisyrityksen vuonna 2021 Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeisiin käytettävissä olleiden maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 100 prosenttia ja maksumäärärahojen käyttöaste 83 prosenttia;
7. panee merkille vuotuisesta toimintakertomuksesta, että vuosien 2022–2023 talousarviosuunnitelmaa tarkistettiin ja siihen lisättiin vuosilta 2020–2021 siirrettyjä määrärahoja (käyttämättä jääneitä tai uudelleen kohdennettuja määrärahoja), jotta jäljelle jääneistä toimista voidaan toimittaa tietoja ohjelman loppuun asti; panee merkille, että seuraava jakso tulee olemaan kriittinen, koska ohjelman tuloksista 70 prosenttia on tarkoitettu saadaan ohjelman kahden viimeisen vuoden aikana, kun ohjelman rahoituksesta on jäljellä noin 10 prosenttia; panee lisäksi merkille, että edelleen on olemassa suuri viivästysten riski joissakin innovatiivisten ilma-alusten demonstraatioalustaa koskevilla toimilla (Innovative Aircraft Demonstration Platforms, IADP) / integroitujen teknologioiden demonstraatioissa (Integrated Technology Demonstrators, ITD) ja että se edellyttää osakkailta erityisseurantaa, jotta ne voivat saavuttaa tavoitteensa Clean Sky 2 -ohjelman toiminta-aikana; panee lisäksi merkille, että seuraavalla jaksolla kaikkien IADP-, ITD- ja poikittaistoimien osalta on määrä vahvistaa loppuun saattamista koskeva suunnitelma puolivuotisarvioinnissa (joka oli määrä tehdä heinäkuussa 2022) ja että edistymisen väliarvioinneilla tulee olemaan keskeinen rooli kumulatiivisen tuloksen arvioinnissa ja että niiden avulla vahvistetaan tulosten aikataulun mukaista saavuttamista koskeva suunnitelma;

Henkilöstö ja hankinnat

8. panee merkille, että yhteisyrityksen henkilöstötaulukossa oli vuonna 2021 yhteensä 42 henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön jäsentä (väliaikaisia ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä) ja kaksi kansallista asiantuntijaa ja että vuoden 2021 lopussa oli täytettyä 42 tointa; ottaa huomioon, että vuonna 2021 yhteisyritys käynnisti rekrytointimenettelyn kahdesta toimesta (ryhmänvetäjä ja hankevastaava); panee lisäksi merkille, että henkilöstösääntöjen alaisten toimien lisäksi yhteisyritys turvautuu ulkoisiin palveluntarjoajiin, joita ovat muun muassa www-vastaava, muiden yhteisyritysten kanssa yhteinen tietoteknisten palvelun tarjoaja, yhdeksän tilapäistä toimihenkilöä ja yksi viestintä-konsultti (englanninkielisten tekstien laatija), jotka tarjoavat yhteisyritykselle lisätukea;
9. panee tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten seurannan perusteella huolestuneena merkille, että väliaikaisen henkilöstön käyttö on lisääntynyt viime vuosina ja on edelleen korkea, noin 13 prosenttia henkilöstösääntöjen alaisesta henkilöstöstä; muistuttaa, että sopimussuhteisten toimihenkilöiden suuri määrä lisää yleensä merkittävästi yhteisyrityksen henkilöstön vaihtuvuutta ja tekee henkilöstötilanteesta entistä epävakaa; korostaa lisäksi, että tilapäisen henkilöstön käytön olisi pysyttävä väliaikaisena ratkaisuna, sillä muutoin se voi heikentää yhteisyrityksen yleistä tuloksellisuutta, kuten keskeisen osaamisen säilyttämistä, ja johtaa epäselvyyksiin vastuuvollisuuden osalta, mahdollisiin oikeuskiistoihin ja henkilöstön tehokkuuden alenemiseen; panee merkille yhteisyrityksen vastauksen, jonka mukaan sen on täytynyt viime vuosina jatkuvasti lisätä tilapäisen henkilöstön käyttöä jäykän henkilöstötaulukon rajoitusten vuoksi tehtävämäärän ja työkuorman kasvaessa ja tämän suuntauksen odotetaan jatkuvan kahdessa ohjelmassa – Clean Sky 2 -ohjelmassa ja uudessa puhtaan ilmailun ohjelmassa, joita toteutetaan samanaikaisesti; panee lisäksi merkille, että optimaalisempi ratkaisu olisi antaa yhteisyritykselle enemmän joustovaraa sopimussuhteisten toimihenkilöiden toimien määrän osalta henkilöstötaulukossa; muistuttaa kuitenkin, että yhteisyrityksen olisi kehitettävä virallinen malli tai ohjeistus siitä, miten henkilöstötarpeita (mukaan lukien olennaiset pätevyysvaatimukset) arvioidaan, jotta voidaan optimoida henkilöstöresurssien käyttö;

10. panee tyytyväisenä merkille, että yhteisyritys jatkoi muiden yhteisyritysten kanssa henkilöstöhallinnon Systal-verkkovälineen käyttöönottoa turvattujen valintamenettelyjen toteuttamiseksi; panee merkille, että uudelleenluokitusjärjestelmää koskevan hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti yhteisyritys suoritti vuonna 2021 uudelleenluokituksen, joka koski yhtätoista väliaikaista toimihenkilöä ja kolmea sopimussuhteista toimihenkilöä;
11. pitää valitettavana, että vuonna 2021 ei käynnistetty yhtään ehdotuspyyntöä;
12. panee tyytyväisenä merkille pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) vahvan osallistumisen (rahoitettujen hankkeiden osallistujien kokonaismäärästä pk-yrityksiä oli 29 prosenttia eli 555 osallistujaa 1887:stä) ja pk-yritysten hakemusten korkean hyväksymisasteen (43 prosenttia); muistuttaa, että yhteisyritys luo uusia mahdollisuuksia pk-yrityksille;
13. panee merkille, että vuonna 2021 tehtiin ja allekirjoitettiin 17 sopimusta, jotka liittyivät hankintoihin ja erillisopimuksiin voimassa olevien puitesopimusten täytäntöönpanemiseksi;
14. panee vuotuisesta vuoden 2021 toimintakertomuksesta sukupuolten tasapuolisen edustuksen osalta merkille, että puhtaan ilmailun yhteisyrityksessä naisten osuus ohjelmiin osallistumisessa, hankekoordinaattoreina, neuvonantajina ja asiantuntijoina oli pienempi kuin edellisellä vuonna; pitää valitettavana, että nämä osuudet olivat laskeneet, ja kehottaa lisäämään toimia sukupuolten tasapuolisen edustuksen edistämiseksi;
15. panee merkille, että vuodesta 2016 alkaen yhteisyritykset eivät ole maksaneet henkilöstönsä osalta unionin eläkejärjestelmään sitä osaa työnantajamaksuista, joka vastaa niiden muiden kuin EU:n tukemien tulojen suhdetta niiden kokonaistuloihin, koska komissio ei ole sisällyttänyt näitä menoja yhteisyritysten talousarvioihin eikä pyytänyt maksuja virallisesti; kehottaa komissiota ryhtymään toimiin vastaavien ongelmien välttämiseksi tulevaisuudessa;
16. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen vuonna 2020 antaman väliaikaisen henkilöstön käyttöä koskevan suosituksen seuranta on vielä kesken; kehottaa yhteisyritystä puuttumaan tähän ongelmaan mahdollisimman pian, koska tilanne aiheuttaa yhteisyritykselle epävakautta ja merkittäviä riskejä; toteaa, että yhteisyrityksen henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön määrä ei riitä tutkimus- ja innovointiohjelman täytäntöönpanon toteuttamiseen;

Sisäinen valvonta

17. toteaa, että komission tutkimuksen ja innovoinnin pääosaston yhteinen tarkastus vastaa yhteisyrityksen Horisontti 2020 -puiteohjelman maksuihin kohdistettavista jälkitarkastuksista ja että vuoden 2021 lopussa käytettävissä olleiden jälkitarkastustulosten perusteella yhteisyritys raportoi Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeiden edustavaksi virhetasoksi 1,8 prosenttia (1,6 prosenttia vuonna 2020) ja jäännösvirhetasoksi 1,0 prosenttia (0,91 prosenttia vuonna 2020) (selvitetyt ennakkomaksut ja loppumaksut);
18. panee merkille, että arvioidakseen yhteisyrityksen operatiivisia kontroleja, jotka liittyivät maksuihin, tilintarkastustuomioistuin poimi ja tarkasti satunnaisotoksen, joka koostui lopullisille edunsaajille vuonna 2021 suoritetuista Horisontti 2020 -puiteohjelman maksuista, ja että tarkastuksen tarkoituksena oli saada vahvistus jälkitarkastuksissa havaituille virhetasoille; pitää valitettavana, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi ja kvantifioi yhdessä tapauksessa systemisen virheen, jossa oli kyse henkilöstökuluihin liittyvien tuntitaksojen virheellisestä laskemisesta;
19. korostaa, että tilintarkastustuomioistuimen havainto vahvisti, että ilmoitetuissa henkilöstökustannuksissa on jatkuvia systemisiä virheitä ja että erityisesti pk-yritykset ja uudet edunsaajat ovat alttiimpia virheille kuin muut edunsaajat; korostaa, että näistä virheistä on kerrottu säännöllisesti myös tilintarkastustuomioistuimen aiemmissa vuosikertomuksissa vuodesta 2017 lähtien; korostaa siksi, että henkilöstökustannusten ilmoittamista koskevien Horisontti 2020 -puiteohjelman sääntöjen selkeyttäminen ja yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käytön lisääminen ovat edellytys virhetasojen vakauttamiselle olennaisuusrajan alapuolelle; painottaa, että yhteisyrityksen olisi vahvistettava sisäisiä valvontajärjestelmiään niin, että niiden avulla voidaan puuttua pk-yrityksiin ja uusiin edunsaajiin liittyviin suurempiin riskeihin, sekä kannustettava voimakkaasti tiettyjä edunsaajaryhmiä, jotka ovat alttiimpia virheille (kuten pk-yrityksiä ja uusia edunsaajia), käyttämään Personnel Costs Wizard -välinettä; panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2022 kaikki yhteisyritykset ovat alkaneet toteuttaa tilintarkastustuomioistuimen ehdottamia toimia virhetasojen alentamiseksi, muun muassa selvittää yksinkertaistettuja kustannusvaihtoja, kuten yksikkökustannuksia, kertakorvauksia ja kiinteämääräisiä korvauksia;

20. on erittäin huolestunut siitä, että vuonna 2021 tärkeitä asiakirjoja hyväksyttiin kopiaamalla toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän allekirjoitus ja liittämällä näin saatu kuva Word-muodossa olevaan asiakirjaan, joka tämän jälkeen muunnettiin pdf-muotoon, ja että tämä menettely koski esimerkiksi arviointikomitean jäsenten ilmoituksia eturistiriidan puuttumisesta, hankintoihin liittyviä arviointikertomuksia, palvelukseenottoihin liittyviä arviointikertomuksia, palvelukseenoton valintalautakuntiin liittyviä päätöksiä, hankintapäätöksiä ja työsopimuksia; on yhtä mieltä tilintarkastustuomioistuimen tekemän huomautuksen kanssa siitä, että tähän käytäntöön voi liittyä oikeudellisia riskejä, sillä hylätty ehdokas voi riitauttaa allekirjoitettujen arviointiasiakirjojen sääntöjenmukaisuuden; kehottaa yhteisyritystä lopettamaan välittömästi tämän käytännön ja valitsemaan turvallisen lupamenettelyn;
21. panee merkille, ettei yhteisyrityksillä ole yhdenmukaistettua hallintomenojen määritelmää, ja toteaa, että tämä määritelmä on yhteisyrityksen osakkaiden rahoitusosuuksien laskennan perusta ja edellytys vertailukelpoisten lukujen esittämiseksi; kehottaa tämän vuoksi laatimaan kaikille yhteisyrityksille yhteiset suuntaviivat, joissa sovelletaan yhdenmukaistettua lähestymistapaa tiettyjen hallintomenojen menoluokkien, kuten kuulemisista, selvityksistä, analyyseistä, arvioinneista ja teknisestä avusta aiheutuvien menojen, luokitteluun;
22. pitää myönteisenä digitaalisen allekirjoituksen käyttöönottoa; kannustaa yhteisyritystä työskentelemään digitalisaation edistämiseksi;

Sisäinen tarkastus

23. panee merkille vuotuisesta toimintakertomuksesta, että yhteisyrityksen sisäisen tarkastuksen toiminnosta vastasi vuonna 2021 komission sisäinen tarkastus ja puhtaan ilmailun yhteisyrityksen sisäinen tarkastaja varainhoitosääntöjen 28 ja 29 artiklan mukaisesti;
24. panee merkille, että komission sisäinen tarkastus ei suorittanut vuonna 2021 uutta varmennustarkastusta; panee merkille, että aiempien suositusten perusteella suoritettiin useita seurantatarkastuksia; panee merkille, että Horisontti 2020 -puiteohjelmasta tehtyjä avustussopimuksia koskeneen tarkastuksen (jonka loppuraportti annettiin 22. lokakuuta 2020) seurantatarkastus alkoi huhtikuussa 2021; panee merkille, että komission sisäisen tarkastuksen kesäkuussa 2021 antamien päätelmien mukaan yhteisyritys oli pannut asianmukaisesti ja tehokkaasti täytäntöön tarkastuksessa annetut kolme suositusta ja että näin ollen niihin liittyvät toimet voitiin katsoa suoritetuiksi;
25. panee merkille, että tulosjohtamista koskeneen tarkastuksen (jonka loppuraportti annettiin 20. marraskuuta 2017) seurantatarkastus alkoi heinäkuussa 2021; panee merkille, että asiaankuuluva suositus koski Horisontti 2020 -hankkeiden tuloksellisuuden valvontaa ja raportointia; panee merkille, että toimintasuunnitelma sisälsi kolme alatoimea, jotka liittyivät heikkouksiin yhteisyrityksen prosessissa sen valvoessa sitä, miten osakkaiden Clean Sky 2 -hankkeet edesauttoivat Clean Sky 2 -ohjelman korkean tason tavoitteiden saavuttamista; panee merkille, että yhteisyritys ehdotti toimien täytäntöönpanon jälkeen komission sisäiselle tarkastukselle, että useassa vaiheessa täytäntöönpanojen suositusten katsottaisiin olevan valmiita päätökseen saattamista varten, ja että niitä koskeva viimeisin päivitys on tehty toukokuussa 2021; panee merkille, että puhtaan ilmailun yhteisyritykselle osoittamassaan vuotta 2021 koskeneessa erityisessä muistiossa komission sisäinen tarkastus katsoi, että suositukset on pantu täytäntöön;
26. panee merkille, että tammikuussa 2022 aloitettiin seurantatarkastus, joka koski tulosjohtamisesta tehtyä tarkastusta (jonka loppuraportti annettiin 20. marraskuuta 2017) ja Horisontti 2020 -puiteohjelmasta tehtyjä avustussopimuksia koskenutta tarkastusta (jossa käsiteltiin koko prosessia ehdotuspyyntöjen aihepiirien määrittämisestä avustussopimuksen allekirjoittamiseen ja jonka loppuraportti annettiin 15. marraskuuta 2016); panee merkille, että yhteisyritys on pannut täytäntöön useassa vaiheessa kaksi suositusta, jotka koskivat yhteisyrityksen sisäisiä menettelyjä käsittelevien ohjeistusten (kuten hallintokäsikirjan ja laatukäsikirjan) päivittämistä vastaamaan tämänhetkisiä Horisontti 2020 -prosesseja ja joiden osalta se ehdotti komission sisäiselle tarkastukselle marraskuussa 2021, että niiden käsittely päätetään; panee merkille, että puhtaan ilmailun yhteisyritystä koskevassa vuoden 2021 vuosikertomuksessaan komission sisäinen tarkastus katsoi, että suositukset on pantu täytäntöön;

Petosten ja eturistiriitojen ennaltaehkäisy

27. panee tyytyväisenä merkille, että yhteisyritys jatkoi vuonna 2021 sen elimiin ja henkilöstön jäseniin sovellettavista eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan säännöistä annettujen hallintoneuvoston päätösten soveltamista, ja että siihen liittyvissä prosesseissa, kuten yhteisyrityksen hallintoneuvoston jäseniä, arviointimenettelyjen asiantuntijoita

sekä hankinta- ja rekrytointilautakuntia koskeissa prosesseissa, sovellettiin johdonmukaisesti vaadittuja varotoimenpiteitä mahdollisten eturistiriitien tunnistamiseksi; korostaa, että yhteisyritys on laatinut asiaa koskevan riskinarvioinnin perusteella luonnoksen erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä koskeviksi toimintaperiaatteiksi, jotka oli määrä viimeistellä vuonna 2022;

28. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen tekemän arvioinnin mukaan covid-19-pandemian yhteydessä on otettava huomioon laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuvana lisäuhkana konkurssipetosten tai muun sellaisen petollisen toiminnan riski, joilla yritetään välttää taloudellisia ongelmia ja toimitusrajoituksiin liittyviä ongelmia; arvostaa sitä, että yhteisyritys poimi erityisen riskiperusteisen otoksen, joka kattoi sen kumppaneidensa kanssa tekemien avustussopimusten piiriin kuuluvien hankkeiden perusjoukon, ja kohdensi siihen jälkitarkastuksia ja että niiden mukaan hankkeisiin on jossakin määrin kohdistunut covid-19-pandemiaan liittyviä tilintarkastustuomioistuimen kuvailemia rajoitteita, kuten taloudellisen tilanteen heikkenemistä, operatiivisia viivästyksiä ja keskiwertoa korkeampia henkilöstökuluja;
 29. pitää valitettavana, että OLAF laati vuonna 2021 päätelmät ja raportit kahdesta Clean Sky -ja Clean Sky 2 -yhteisyrityksen antamia avustuksia koskeneesta tapauksesta ja että molemmissa tapauksissa saatiin vahvistus väitetystä petoksesta;
 30. panee merkille, että molemmissa tapauksissa OLAFin suositukset koskevat toimenpiteitä, joihin yhteisyrityksen olisi ryhdyttävä, jotta se voisi periä takaisin rahoitusta, ja että sen olisi harkittava ilmoittavansa kyseisestä toimijasta ja henkilöstä komission järjestelmissä (poissulkemistietokanta); panee merkille, että yhteisyritys on saanut päätökseen unionin yleisessä tuomioistuimessa vuonna 2018 vireille pannun riita-asian, joka koski Italiassa ilmennyt tapausta, ja että se pyrki siihen, että yleisen tuomioistuimen tuomio pannaan täytäntöön kansallisella tasolla; panee merkille, että yhteisyritys oli Belgiaan liittyneessä tapauksessa ilmoittanut selvittäjälle rahallisista vaateistaan jo vuonna 2017 OLAFin kertomuksen perusteella ja saatuaan vahvistuksen petoksesta ja että se arvioi parhaillaan, mihin oikeustoimiin se voisi ryhtyä kansallisella tasolla.
-